

Виходить раз в тиждень.

**РЕДАКЦІЯ
й АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Ukrain. Lan. Komis.
Berest.
Deutsche Feldpost
191.
Телефон
Berest, Ukrainisches
Land. Komis.
**Редакція рукописів
не звертає.**

ПЕРЕДПЛАТА:
Піврічно . . . . 6 м.
Чвертьрічно . . 3 м.
Місячно . . . . . 1 м.
Одно число:
в Бересті . . . 20 ф.
на провінції . 25 ф.

Ціна оголошень
Петітовий рядок, або
його місце . 60 ф.
в надісланім 1 м. — ф.
в оповістках 1 м. 50 ф.
Товстий друк подвійно.
При зміні адреси
подавати стару й нову
адресу.
Зміна адреси 50 ф.

Наші завдання на західній полосі України.

Берестейським миром 1918 року призначено до України західні землі Холмщину й Підляшшя з корінним українським населенням, яке і східний обряд ділить від поляків. Цим учинено справедливість українському народові не в цілості, бо і поза зазначеною границею мировим договором мешкає український народ і історія лучить нас ще з дальшими кусками землі.

Ми є певні приналежності Холмщини й Підляшшя до України, що і потверджують вісти з Києва, та не треба нам забувати, що і поза церковною границею живе український народ, який очікує від нас допомоги і рятунку. Там вже Українці в більшій частині окатоличені і через польську церковну агітацію по троха відчужені від нас, та багато ще є і Українців східного обряду. В пов. Соколово мешкають ще вони гуртом, а на північ сягає густо заселена українська полоса аж майже по Білосток.

Вже час і пора переконати усіх, що Українцями є не лише православні і гр.-католики, але і що римо-католики є рівнож Українці. Усі без винятку статистики зачисляють р.-католиків до поляків і на статистиці годі опиратися. Вона нас зводить. Підіть між народ, поговоріть з ним, а переконаєтеся рішучо, що він хотів окатоличений всеж таки ще українського духа не затратив. Українська мова лунає і між дітьми і між старшими, українські пісні та звичаї ще в повній задержаності. Українська будова хатів зі стріхою з чотирох сторін задержалася і ця будова є рівнож певним доказом, що ту мешкає український народ і цю будову зауважите всюди аж по Вислу.

Дальше вже хати лише з дахом з двох сторін, причілки рубані з дошками. Це безперечно доводить про наші права аж по Вислу до її коліна під Варшавою.

На схід від Висли працювали і агітували за Польщею від давня всякі поляки, перед вели польські ксьондзи. Златинцями і частинне польщення населення їм удалося, та це не значить, що ми вже маємо махнути рукою на гісторичну і національну нашу вартість і не упоминатися о наше право і до цих земель. Як згадано і не все населення вже там окатоличене в деяких сторонах ще православні гуртом держаться і українська мова ще оціліла і лишилася навіть дуже чистою і церков ще є всюди навіть багацько. І в самім Любліні є ще три церкви гарні і простірні, а старинна українська василіянська церква є вартим історичним пам'ятником.

Так не треба нам забувати про ці осиротілі для України землі на схід від Висли, бо і це наша дорога земля і дорогий нам нарід. Нам все треба жадати, щоби границя наша була посунена аж на Вислу, бо це буде вже справедлива границя і природна. В Галичині знова український народ сягає і поза Сан аж до Тарнова і підчас інвазії російської 1914 р. поляки згодилися, щоби

границя була під Тарновом, та тепер вони знова набрали апетиту і на Східну Галичину і на Холмщину, аж по Київ сягає їх захланність, та ця їх захланність нам не страшна. Ми своє оборонемо.

Українці римо-католики на Підляшші.

Визначний литовський політичний діяч Юрій Нарієвський, канонік р.-кат., сейнської катедральної капітули, регент сейнської рим.-кат. духовної консисторії і професор епархіальної семінарії в Сейнаї, Сувальської губернії в Литві, завітав 1. вересня 1918 р. до Берестя до гр.-кат. церкви під кінець Служби Божої, людей було багацько і гість звернувся зараз по Сл. Божій до людей з гарною проповіддю і мимохід розвинув ширші гадки з проповіді на Сл. Божій. Тамбільше вражіння зробила його проповідь на вірних. Пригадав гість давню знищену тут гр.-кат. церкву, яка найбільше в Бересті процвітала. Вискавав свою радість з приводу сего, що католицька церква яка була в Росії заборонена, тепер знов віджила і захопив людей, щоби тішилися тим, бо вже і тут католицька церква піде по волі Ісуса Христа і Апостолів, які учили і проповідали до людей в їх рідній мові. Як Литовці випросили собі у Бога це, що вони вже безпечно можуть молитися в рідній мові, так і Українці цього діждуться, бо і для Українців є церква католицька, як є вона для усіх народів. Не гарно і не по християнськи роблять ці, що хочуть, щоби усі католики були Поляками і які називають католицьку церкву польською церквою, а католицьких священиків польськими ксьондзами. Це але, це не добре. „Я рівнож є католицьким священиком, але не польським, чи ж я вже є що инше? Ні, я такий католик, як і всі инші католики на світі“.

Католики моляться на різних мовах і навіть богослуження мають в иншій мові, але віра все є одна і та сама. От Вірмени-католики моляться і відправляють по вірменськи і вони все є католиками, а так само „Господи помилуй“ є рівно вартісне перед Богом, як „Dominus vobiscum“. Причастіє під видом хліба і вина є так само важне як і під одним видом. „Ідіть люде все в любові і слухайте священиків католицьких, які ту є, хочай вони кажуть „Господу помолімся“ бо вони є добрі католицькі священики і до них у всім звертайтесь“. Так закінчив свою проповідь. Був він і на Вечірні, а по Вечірні з о. Кітом і багатьма вірними оглянув будинки, де відбувалися мирові наради і де мешкали мирові делегати України і инших держав. Опісля оглянули всі ще добре заховані мурі старі уніяцької церкви, де ухвалено унію 1596 р. і будинок, де була колегія уніяцька і мешкання уніяцьких єпископів Потія (1600 р.), Леона Кишині (1700 р.) і еп. Ігната Йосифа Булгака (1800 р., який з 1819 р. став митрополитом, єпископом берестейським вже був давніше). Люде

з увагою придивлялися помяткам української католицької церкви, які були перебудовані на шпигаль цитаделі, а тепер погоріли і ліпше можна пізнати. Льохи два з ріжними закамарками і обі вежі церкви добре заховані. Католики Українці порушені цими пам'ятками, о яких вони не знали, обіцяли держатися свого дорогого народу, а не йти в польську кормигу.

Литовці до недавна ще були в церкві під польською кормигу. І там говорено їм, що вони Поляки, бо вони католики. Але праця у них проти польонизації почалася ще 1883 року, на добре вже 1900 року. Почато викидати польщину з плебаній, опісля з церкви, з проповідий і вкінці зі школи і з молитов. Тяжко приходилося боротися Литовцям, кров пролилася навіть в церкві і ще ця борба у них не скінчена, але вже майже польщину викинуто з Литви, хотяй Поляки все ще не дають за виграну і простягають свою ляхську лабу і на Литву як і на Україну. Є такі ножиці, що цю ляхську лабу можна втяти.

У нас Українців нічого навіть не почато робити, щоб вратувати від польського багна з мільйони Українців латинників. З мільйони людей ми пустили самопас і не даємо їм жадного ратунку. Ніхто навіть не обзивається за ними і не кличе о ратунок і поміч цим загигаючим для українства. Що більше, ще і ми самі випхаємо їх в польське багно. Кілько разів—може і не свідомо—навіть наш інтелігент жене від себе латинника словами: „Ти Поляк! йди до Поляків!“ З одного боку клепче цьому латинникові і „польський всьондз“ і вожний ляхута: „Ти Поляк!“ і це саме ще і ми їм кажемо. Якжеж ту цьому нещасному латинникові бути Українцем. А нам треба для них вистаратися і українських єпископів і священиків і українських молитов. А і вигнати з їх українських церков польських „агітаторів“.

Не за своє діло.

Недавно в газетах промайнула коротенька звістка про те, що міністерство ісповідань виробило законопроект про спеціальних місіонерів, призначених на боротьбу з католицизмом та унією на правобережній Україні. Ця звістка може навести на деякі міркування.

2)

Християнські (?) вчинки поляків.

Докази на висшу (нібито) польську культуру, якою хочуть поляки і нас ущасливити.

2.

Політика поляків в Холмщині.

В Холмщині робиться ось що: Школи пообсаджували польськими учителями й учителями, які нашивку набрані, не мають відповідної підготовки і дітей українських учать польською мовою. Коли ж стали повертати з біженства вчителі українці, то їм було заборонено займати шкільні будинки і навчати українських дітей не тільки в школах, але й в приватних домах. З де-яких сел з чисто українським населенням шкільні будинки перевезені в села з переважно польським населенням.

Всі урядові інституції обсажені також поляками. Коли Українець звертається своєю мовою до урядовця поляка, то той селянина за це налає, а інтелігентові нічого не відповідає, наче не бачить і не чує його. Коли же той намагається, щоб на

Насамперед чому до цієї справи взялося міністерство ісповідань? Адже воно зветься міністерством ісповідань, а не одного якого небудь одного ісповідання, на зразок колишнього всеросійського „вѣдомства православнаго исповѣданія“. Інтереси всіх ісповідань повинні лежати йому на серці, навіть тих, проти яких воно нині збирається місіонарів посиляти. Звичайно, вже через те саме, що величезне число людности на Україні належить до православного ісповідання, інтереси його повинні займати в міністерстві перше місце. Але це першенство може бути тільки числове, що до кількості справ, але ніяк не доходить до того, щоб міністерство само бралось до „протиуніатської“ чи якої там иншої місіонерської праці. Не за своє діло береться міністерство. Бо інакше цей перший ступінь легко потягне за собою й інші: появляться хутко свої українські Скворцови, що на місіонерській справі добру кар'єру робитимуть, підуть бутербрудно-клерикальні видання-офіціози, на зразок „Колокола“, і міністерство ісповідань обернеться в православну консисторію, що поліційними заходами знов заходить коло уловлення грішних душ, які через ті чи инші причини вийшли з православ'я. Цей місіонерський початок у міністерстві ісповідань просто незрозумілий, як що у нас є справді воля віри і цю волю обороняє міністерство ісповідань. І коли воно натомиць заводить знов державну, казенну віру, то цим само собі смертний засуд підписує, як міністерству ісповідань і державу знов посиляє на послуги „господствующему“ ісповіданню—тому самому, якого офіційальні ватажки знати не хочуть української держави й з упованієм за північний кордон поглядають. Шлях це занадто небезпечний, щоб не поміркувати, на його ступаючи.

На Холмщині, на Поділлі й на Волині, куди міністерство ісповідань збирається місіонарів посиляти, справді є одна ділянка життя, де потрібно праці, праці та й ще праці разом з допомогою державних органів. Це ті, може, сотні тисяч українців-католиків, так звані „латинники“, яких спольщують немилосердно, доводячи, що скоро вони католики, то тим самим повинні бути й поляками, бо католицизм—то „польська“ віра. Тут справді треба місіонерства, але не того, до якого нахил має міністерство ісповідань і яке може тільки пошкодити й погнати всіх українців-латин-

нього звернули увагу, то кажуть прийти на другий день, бо сьогодні нема часу. На прохання, писані українською мовою (які дуже неохоче приймаються), урядові установи ніякої відповіді не дають. Рекомендованих листів з адресами українською мовою на пошті не приймають, а нерекондовані листи десь пропадають.

Ще гірші знущання діються над релігійним почуттям і сумлінням українського народу на Холмщині.

Значна більшість українського населення, яка залишилась на своїх місцях після одходу російського війська в 1915. році, більше трьох років не могла задовольняти своїх релігійних потреб через відсутність православного духовенства. Коли ж з літа 1918. року стали повертати в свої парафії священики українці, то поляки стрічали їх з скаженим фанатизмом. Газета „Kurier Polski“ надрукувала статтю „Pilnoście porów“ (т. зн. „Слідкуйте за полами“), в якій розводила про якусь небезпеку для польського діла від православного духовенства і радила всім мати на увазі кожний крок священика.

Люблинський генерал-губернатор граф Шептицький (Холмський дідич-поміщик) розпорядився

ників до польського табору. Широко поставлена українська школа, сприяння освітнім заходам і розбурканню свідомості, людської й національної — це єдиний спосіб, яким можна боротися проти польнізації, проти дурисвітства на ґрунт „польської“ віри. Культурно-просвітна робота місцевого громадянства повинна тут іти поруч і разом з урядовими заходами в справі заснування шкіл та побільшення взагалі освіти. На жаль, про таке „місіонерство“ ми щось не чуємо. Бо легше виробити штати й послати десяток другий чиновників, ніж систематично провадити справді культурну роботу. Але коли у чиновників на папері все буде гаразд, то дійсність може такі несподіванки подати, одяких і чиновникам моторошно зробиться, як це було вже раз на Холмщині, коли „упорствуючі“ уніяти сотнями тисяч утікли в католицтво й тим самим, через „польську віру“, і до винародовлення наблизились. І замість того, щоби на цей старий шлях вертатись, держава та її органи повинні б подумати, як від наслідків того старого шляху визволитися? Н. Р.

Празник в с. Костомолоти, пов. Біла.

Дня 28. вересня (н. ст.) 1918. на храмовий празник Микити „чупринника“ відбулося в давній уніатській церкві в Костомолотах богослуження. На це, небувале ще в такій величності в цій селі, свято приїхали з Берестя усі інтелігенти, які походять з цього села зі священником М. Кітом. Крім них прибуло ще 20 учителів з українських учительських курсів в Бересті. Опісля приїхав разом з іншими урядниками помішник губерніяльного старости п. М. Донець.

На богослуження прибуло місцеве і околичне населення, прийшли і Українці латинники. На Сл. Б. співав гарний хор учителів. Український виговір славянських слів і суплікація викликала в не одного слези і спогади про недавній ще дуже розцвіт рідної церкви. Крім проповіді священника виголосив при кінці Сл. Б. проповідь губерніяльний Холмський Комісар освіти Дмитріук. Рідня його і давні товариші його молодого життя з напруженням слухали рідних і милих та сердечних його слів. Пісня „Боже великий, єдиний, Ти Україну храни!“ відспівана з одушевлення всіми

на вколішках викликала сердечні молитви до Бсевисшнього о добро і щастє для найдорожшої нашої України.

Населення, хотай ще пригноблене туланьем по світі і поворотом до знищених своїх загород, не могло натішитися цим гарним і величавим празником. А вже найбільше тішилися родичі Дмитріюка, які післали Україні через школи усі свої діти, гарних і ширих працівників. З хати цієї, де лише поріг лишився по пожарі від москалів 1914. вийшли і Карпо Дмитріук губерніяльний Холмський Комісар освіти і др. Василь Дм. лікар для доручень в Бересті і ще їх один брат учитель, що працював в Холмщині, який поляг в Карпатах коло Кут в Східній Галичині і п-на Віра Дмитріук учителька. Це найкращі працівники, яких історія відродження Холмщини запише в своїх сторінках.

Батько Роман Дмитріук згадував все про уніатство та співав на стару моду суплікацію сердечним голосом і тішився, що ще прибув до свого гарного рідного села, про яке співав:

Славное місто Бересто, ¹⁾
Ой рано, рано Бересто
А ще славніші Ломази,
Ой рано, рано Ломази
А Костомолоти в сто рази
Ой рано, рано в сто рази!“

Люде не пізнали з початку гр.-катол. священника і все допитувалися: „А деж батюшка?“ Аж один селянин оглянувши свщ. К. від стін до голови і від голови до стін, з острахом і радістю вкупі голосно випустив з горла здихнувши: „То ви може такий священник, як той, що мене вінчав?“ — „Ай добрий був священник, та при перевероті зрікся і не хотів дальше бути священником. Ту в нас і органи були і з монстранцією ходили“.

¹⁾ Місто це називають люде усі Бересть, а ніколи Берестє як воно вкраюся в часописи. Дивно є рівнож, чому москалі його назвали Брест-Литовск, бо, ніхто цього „Литовск“ не додає і ні в гадці не має цього додавати. Самі Литовці називають Бересть „Бреста“ від слова „брести“ брести (мілкі місця є коло Берестя в Бузі), а Литовськ не додають. А це Литовськ чужинців баламутить, а поляки доказували 1915. р. Німцям, що Бересть не українське місто, бо називається Литовське, отже польське.

аби всі церкви на Холмщині було замкнено і запечатано. Священнику Іванцеві з Холма на прохання про дозвіл правити служби божі в церкві і задовольняти релігійні потреби українського населення було об'явлено таку резолюцію того ж гр. Шептицького: „Rosyjsko-prowaslawny kosciol nie jest tu prawnie uznany. Równocześnie zakazuje prowadzenia jakichkolwiek ksiąg metrykalnych, udzielania ślubów i obejmowania z powrotem budynków parafialnych, gruntów rolnych i lasów, gdyż te ostatnie stały się własnością państwa“.

Така сама відповідь (від 2/VI 1918 р.) була дана і на прохання свщ. Ваця з Білгорайського повіт, а також прот. Левчука з Томашівського повіт та інших.

З тих розпоряджень і резолюцій гр. Шептицького ми бачимо, що православна церква правом на Холмщині тепер не визнається, що православному духовенству забороняється там правити служби божі в церквах, хрестити, сповідати, вінчати, ховати умерших, провадити книги метричні, займати церковні дома і будинки, користуватись церковною землею, яка взята в державне урядування і здається в аренду приватним особам. Нас повідомляють, що священники мусять поневиратися

по чужих хатах на селі, тоді як їх церковні дома займають якісь наїзжі пани або місцеві дідачі — поміщики, — що священники церковними землями можуть користуватись не інакше, як заплативши гроші за їх аренду, а ключі від церкви дістати і церкву відімкнути легше було за часів Зельмана, ніж тепер.

Я не буду багато говорити про те, що з часу як розпочався масовий поворот біженців на Холмщину, там стали чогось горіти православні церкви (в липню в одну ніч в одному Грубешівському повіті згоріло дві: в с. Богутячах і с. Молодятичах, в липню ж підпалена була церква в с. Заборцях) — що порозбірано було немало парадіяльних будинків (в Тишівцях, в Спасі, в Чувчях, Хугчу і др.), що церкви обернуто на костели (в Грубешові, Клепшові, в Замістському повіті та ін.) і навіть продано на знос, як це недавно сталося в с. Сельці коло Холма, куди щороку на празник св. Анни збиралося кілька-десять тисяч народу. Що це, як не мерзотне знущання над душею української людности, над його святая святых!

З. А. Плавачук. Н. Р.
На Холмщину в пов. Замістє, Томашів і Білгорай поїхало 2. жовтня 1918. 8 учительок поль-

Згадували гарно люде і про священика Угриновича, який на вигнання помер, а його син др. Угринович ветер. лікар в Бересті, який був рівнож на цім празнику, оглядав з сумом своє знищене родинне місце.

Так минув празник, а в вухах все звенить: „Костомолоти в сто рази—Ой рано, рано“...

ВСЯЧИНА

Українські книгарні.

— Всякі українські книжки, видання й часописи можна купувати на території Холмського Губерніяльного Староства в Бересті при вулиці С ч. 14. в українській книгарні від 10 до 2 год; цю книгарню заложили українці гродненці як і рівнож книгарню при українській крамниці в Ковелі вул. Луцька. В Білій гарно проспектує книгарня „Рідного Слова“ вул. Довга ч. 11., яка продає і власні друковані книжки. „Рідне Слово“ має вже три менчих і одну велику друкарську машину, яку купило в Варшаві за 14000 марок. В Бересті є три друкарські машини.

По усіх містах повинна бути бодай одна українська книгарня, до цього не багатько треба труду ні праці. Один свідомий Українець, який розуміє, що значить для освідомлювання національного книжка і часопис, може легко при малім труді спомогтися на таку книгарню. Крім цього треба, щоби в кожному місті, а навіть містечку хлопці продавали часописи. В Бересті продають чотири хлопці з українського притулку і таки щоденно досить продають, а до цього вже певно не треба багатько діла. Населення всяке, яке знає російське письмо, скоро привикає до українського і люде всякі просто допомагаються печатаного слова. Це дуже відрадно, а ще відрадніше це, що селяне дуже охочо читають і просять кожного, що їде до Берестя, щоби конечно привіз „що читати“.

— Васил'яне в Варшаві. „Nowe Slowo“ доносить, що до Варшави приїхав о. Плятон Філас зі Львова і обняв управу василіянської церкви при вул. Медовій в Варшаві. О. Філас буде сповняти душ-

ських з Тернополя і Золочева, а 11 зі Львова. І ще кличуть більше польських учителів.

4.

ПОЛЯКИ ВСЮДИ ОДНАКОВІ.

10. неділі по Сош. Св. Духа по вечірні, яку відправляв св. Білінський згоріла церква в Голешові коло Володани Це історично дуже вартісна уніяцька церква; друга така згоріла в 1915. в с. Докудові, пов. Біла де була частина мощів св. Йосафата. Священик був ще в недалекій хаті селянина, де потішав людей і розмовляв з ними на різні теми. Аж ту горюча церква засвітила блеском в вікна. Уже не можна було церкви вратувати, лише зльокалізовано огонь, поляки ще з насмішком говорили, що від кадила занялася церква. От які християнські засади вповають польські ксьондзи в своїх вірних. Віра цього певно не учить.

пастирські обов'язки до часу приїзду нового папроха з Галичини, Українця, на місце о. Г. Фурмана, польського патріота, котрий помер недавно. Минувшої неділі відправив вже о. Філас богослуження після греко-кат. обряду. Номінація ся має політичне значіння.

О. Філас був доси протоігуменом Василіян у Львові, він був поважним кандидатом на перемиський єпископський престол. Тепер вибрано протоігуменом Василіян о. д-ра Галушиського, професора духовної семінарії в Станиславові. Під його управою може Василіяне розвинути ще гарнішу працю як за о. Філаса.

— Як навіть інтелігенти не визнаються в національній приналежності Нотар з Кобрини р.-катол. обряду був за якоюсь справою в губер. старостві. Коли його запитали, як він в дома говорить, то він сказав, що і „по простому і так“. А чим він є, то вже не знав точно, „Та я і може українець. І католики є українці!“ Всеж таки так от в повітрі все якби це не від нього залежало вивести себе, що він дійсно українцем, а не чимсь.

— Австро-Угорщина подала просьбу до усіх союзних і ворожих держав о розпочаті необов'язуючих мирових договорів. Всі приятельські держави на це згодилися, та ворожі відкинули і війна йде даліше.

— Болгарія попросила противників о завішене оружя, франція згодилася і на болгарським фронті припинено війну.—Німецькі і австро-угорські війська вмащерували до Софії, гол. міста Болгарії.

ПОСЛІДНІ ВІСТІ.

Німецький новий канцлер, що наступив по гр. Гертлінгові, принц Макс фон Баден попросив американського президента Вільсона через швейцарського посла о розпочаті мирових переговорів на підставі Вільсоновських 25 пунктів Це саме зробили Австрія через шведського, а Туреччина через гіспанського посла. Мабуть буде мир. Антант ще не дав відповіді. Подано рівнож просьбу о застановлення військових ділянь на усіх фронтах, на суші, морю і в воадузі.

ОГОЛОШЕННЯ.

Отвораються ще українські лікарські

АМБУЛАТОРІЇ в містах: **ДОМАЧЕВО,**
ВОЛОДАВА й **ПРУЖАНИ.**

ДО КОВЕЛЯ ВЕРНУЛА ГІМНАЗІЯ В СВОЇМ ПОВНІМ СКЛАДІ І ПРИЙМАЄ ВПИСИ УЧЕНИКІВ. ===

В гр. катол. церкві в Бересті, при вул. А. СЛ. Б. === о 1/210. ГОДИНИ СПІВ З МУ. ИКОЮ. ===

Безплатна Амбулаторія для бідного населення в м. Бересті при вул. 5., ч. д. 4. від 9—12 година перед полуднем. Лічать українські лікарі і помічники. Гол. лікар др. Коністянський.

Безплатна Амбулаторія для бідного населення в м. Білій Ринок ч. 20. Український лікар др. Ганкевич приймає в амбулаторії від 9 до 12 рано, дома від 4 до 7 год. веч.

В м. Дорогічині приймає хорих український лікар в німецьким військовим шпиталі.

Передплату на українську часопис „Рідне Слово“ в Білій посылати на адресу: Deutsche Feldpost 192. Ukrainische Gemeinde. На три місяці 2 м. 40 ф.

Приймається передплата на „Вістник Холмського Губерніяльного Староства“, який поки що виходить один раз на тиждень і коштує 1 мар. на місяць. Адреса: Ukrain. L. Kommis., Berest., Deutsche Feldpost 191.